

Előfizetési ár:

Egész évre	— — — 4 K.
Fél évre	— — — 2 K.
Negyed évre	— — — 1 K.
Egyes szám	— — — 20 l.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblazatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfél-szeres egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A fenyőszálfavágások kidolgozásáról. (Kolozs József.)

A nyugdíjtörvény javaslat. (Balogh Ernő.)

Gazdasági tanácsadó: Istállózás küszöbén. (Kukuljević József dr.)

Különfélék: Lapunk múlt évi tiszta jövedelme. — Nyugdíjbiztosítás. — Béky Albert-féle «Számtan» elfogyott. — Faragó Béla árjegyzéke. — Kutyak átlagárai. — A fiáker eredete. — A leggyorsabb vonat. — A japán uralkodóház vagyona. — Időjelzés.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Szerkesztői üzenetek.

Tárcza. Kalucsni Lander. (Szabó Miklós.)

A fenyőszálfavágások kidolgozásáról.

Irta: Kolozs József m. kir. főerdőmérnök.

(Végo.)

XVIII. A szálfavágások kidolgozására vonatkozó egyéb intézkedések és megjegyzések.

A vágásterületen előforduló tüzesetek megakadályozása végett mindaddig, míg a ledöntött faanyag a vágásterületről teljesen el nem távolítottatik, a vágásterületen vágásőröket kell alkalmazni.

A mi a munkások alkalmazását illeti, vállalkozó a fatermelésnél és szállításnál alkalmazandó munkásokat szabadon fogadhatja fel, kivéve a tutajozás tartama alatt a már elszegődött kormányosokat, a kiket felfogadnia tilos.

Vállalkozó köteles intézkedni, hogy alkalmazottjai, munkásai és fuvarosai az erdészeti személyzetnek a fennálló szerződés kikötésein alapuló utasításait és intézkedéseit kövessék és betartsák és köteles az ellenszegülő személyeket a munkából, illetve szolgálatból elbocsátani.

Az így elbocsátott egyéneket vállalkozó többé nem alkalmazhatja.

A felvállalt munkát a vállalkozó semmi szín alatt sem végeztetheti napszámban, hanem köteles az egyes végzendő munkálatokat ahhoz értő, megbízható alvállalkozóknak, illetve munkavezetőknek és munkáscsoportoknak szakmányban kiadni és tartozik azokkal a végzendő munkára vonatkozólag szabályszerű szerződést kötni, mely a kezelő erdőtisztnek mindig bemutatandó.

A bemutatott szerződés alapján, ha a munkások ez

íránt való kivánságukat bejelentik, az érdembér közvetlenül az illető munkáscapat részére is bérjegyzékeltető, esetleg a vállalkozó bérjegyzékéből a kezelő erdőtiszt által részükre levonható.

Vállalkozó a felmerülő munkák teljesítéséhez a külföldről munkásokat nem hozhat és csak rendkívüli körülmények esetén, mindenkor kikérendő külön engedély alapján alkalmazhat külföldi munkásokat.

Vállalkozó köteles alkalmazottjainak, munkásainak és fuvarosainak keresetét alku szerint pontosan kifizetni és felelős az alvállalkozói által alkalmazott munkásokkal szemben is a munkabérek kifizetése tekintetében.

Ha a vállalkozó az érdembe hozott kereseteket az esedékesség napjától számítandó egy héten belül munkásainak, fuvarosainak ki nem fizetné, felhatalmazza a kir. kincstárt, hogy a beigazolt és esedékessé vált kereseteket a vállalkozó rovására kifizethesse.

Megjegyzendő azonban, hogy ezen fizetés a királyi kincstárnak csupán jogát s nem pedig egyszersmind kötelességét fogja képezni.

Az ilyen módon kifizetett összegek a végleszámolás megejtése alkalmával természetesen vállalkozó érdembe hozott díjaiból és munkabéréből levonatnak.

Vállalkozó a munkások béréből levonásokat nem eszközölhet, hasonlóképen tiltva van a munkások bérért élelmi szerekkel, szeszes italokkal és más cikkekkel megváltani, azok beszerzési forrását meghatározni, vagy a munkabért bármiféle utalványnyal fizetni.

Vállalkozó köteles továbbá az egy évben összesen három hónapi időtartamon túl alkalmazott azokat az erdőmunkásokat, a kik valamely kincstári társépénztár kötelekébe nem tartoznak és az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár-ba rendes tagokul belépni nem kívánnak, a szerződés tartamára a nevezett segélypénztárba rendkívüli tagokul felvétetni, illetve beiratni és az évi egy korona tagsági díjat helyettük az említett pénztárba befizetni.

Ha a szerződésben elvállalt munkák foganatosítása valamely elemi csapás (széldöntés, hegyecsúszás, hógörgeteg, hófuvás, jégzajlás, árvizek) által lényegesen megnehezítettnek, vagy teljesen megakadályoztattnak, vállalkozó az ezek által szenvedett esetleges kár megtéríté-

sére nézve a kincstárral szemben minden jogáról előre is lemond és feltétlenül aláveti magát az esetleges kárpótlás nagyságának megítélésére illetékes hatóság (m. kir. erdőigazgatóság) ebbeli határozatának.

Ha a vállalkozó a szerződés tartama alatt elhalna, avagy vagyonának kezelése tőle bármi okból, a csőd esetét kivéve, elvonatnék, akkor a vállalat egyetemleges kötelezettség mellett a vállalkozó törvényes örökösére száll.

A kincstárnak azonban, ha érdekeit veszélyeztetve látná, jogában áll a vállalkozó haláláról, illetve vagyona és személye felett való rendelkezési jogainak megszűnéséről vett értesítés után 14 nap alatt a szerződést felbontani.

Magától értetődik, hogy a kir. kincstár ez esetben is a jelen szerződésen alapuló bármely jogát, vagy kártérítési igényét a volt vállalkozó örökösei és annak jogutódai ellen feltétlenül érvényesítheti.

Szerződésszegést követ el a vállalkozó, ha az erdészeti alkalmazottaknak a munkára vonatkozó utasításait, vagy egyéb rendelkezéseit egyáltalán nem, vagy késedelmesen teljesíti, a megszabott munkaerőt a kellő időben be nem állítja, vagy a vállalati szerződésben megállapított bármely más kötelezettségét a kezelő erdőtisztnek a vállalkozóhoz intézett írásbeli felszólításától számított nyolcz nap alatt nem teljesítheti, vagy végül, ha esődbe jut.

Ezen esetben fel van jogosítva a kir. kincstár vállalkozót a szerződésből folyó minden munkától és javadalmasztástól minden birói beavatkozás mellőzésével azonnal eltiltani.

A vállalkozónak érdembe hozott munkabéréből a vállalatnál alkalmazott munkások béreinek kifizetése után fennmaradó rész a kincstárt illeti.

Ezenfelül jogában áll a kir. kincstárnak a vállalatot

a szerződésszegő vállalkozó terhére és költségére szabad közből, vagy egy új árlejtés megtartása mellett is más vállalkozónak átadni, mely esetben a netáni magasabb munkabéréből a kir. kincstarra háramló veszteségért az új árlejtés költségeinek megtérítéséért és minden további hátrányok kiegyenlítéséért szerződésszegő vállalkozó összes ingó és ingatlan vagyonával felelős.

Ha az alkunál vagy az új árlejtésnél a fa kitermelésére nézve előnyösebb ajánlat tétetnék, az így elért különbség a kir. kincstár javára esik.

Ha vállalkozó nem felel meg kötelezettségeinek és a kincstár vállalkozó terhére és költségére házilag teljesíteti a munkát, vállalkozó az erdőigazgatóság, illetve az erdőgondnokság ezen intézkedésének feltétlenül aláveti magát.

Nem lehet beleszólása abba vállalkozónak, hogy az erdőgondnokság a teljesítendő munkálatokat napszámba, avagy alku útján végezteti, még abban az esetben sem, ha a munkálatoknak ily módon való teljesítése esetleg anyagi kárral járna is a vállalkozóra nézve.

A vállalkozó terhére ily módon teljesített munkálatoknál felmerülő munkabérek az erdőgondnokság vállalkozó terhére bérjegyzékeli és ha a végleszámolásnál kitűnnék, hogy az adott előlegek és az erdőgondnokság által teljesített munkáért fizetett összegek többet tesznek ki, mint a mennyi vállalkozónak a kibozott fatömeg után a szerződésileg kikötött egységárak számbavételével jár, ezen túlfizetett összegért vállalkozó és neje, ha pedig vállalkozó időközben elhaláloznék, úgy törvényes örökösei is összes ingó és ingatlan vagyonukkal felelősek.

A vállalati szerződésben végül mindenkor kikötetik továbbá az is, hogy a vállalkozónak az elvállalt munkát az erdőigazgatóság (erdőhivatal stb.) beleegyezése nélkül más vállalkozónak átengedni tilos.

TÁRCZA.

Kalucsni Leander.

Írta: Szabó Miklós.

Kalucsni Leandernek jóforgalmú ócskavaskereskedése volt a főtéren. És ezzel mindent elmondtam, a mi Kalucsni Leanderről egy komoly novella keretein belül elmondható.

De mert én nem irok komoly novellákat, kénytelen vagyok megemlékezni arról a pompásan kifejlődött vörös «bibircsók»-ról is, a mely egykedvű lomhasággal terpeszkedett Leander barátunknak máskülönben klasszikus szabású orrán. Ez a bibircsók egyébként mitsem vont le hősünknek megdöbbenően szokatlan, vagy ha úgy tetszik: szokatlanul megdöbbenő rútságából. A mi pedig a színét illeti, hát biz' az számtalanszor átment a karminpirosból valami fenomenálisan elragadó zöldeskék színbe... Ezek a gyakori színváltozások azonban (oh, ne gondolják!) sohasem az ünnepnapoktól, vagy pláne az időjárástól, voltak függővé téve. Oh nem! Ha-

nem mindig és kivétel nélkül a derék üzletember által elfogyasztott kupiczák számától...

Ennyit a bibircsókról.

De ha már egy közönséges bibircsóknak ennyi időt szenteltem, nem volnék igazságos, ha elfelejtenék megemlékezni Kalucsni Leander — feleségéről is. Képzelenek el egy bájos, kívánatos asszonyszemélyt: ez Ókalucsniságának a felesége, a kinek azonban minden csinossága mellett is van egy megboesájthatatlan hibája. Az, hogy 25 évvel fiatalabb az uránál.

Dibdáb főhadnagy szerint azonban ez nem hiba. Sőt!

Hogy ki ez a Dibdáb főhadnagy és miként jutott ahhoz a szerencséhez, hogy Kalucsniné önagságával együtt emlegessék? — ezt nem illik kutatnunk. Elvégre Kalucsni Leander sem kutatta, noha erre neki több joga és *oka* lett volna. Ő egy igazi férj volt és azzal, hogy minden szabadidejét, mely az evésen-iváson és alváson kívül rendelkezésére állott, teljesen az üzletnek szentelte, éppen eleget tett a házasetlet összes követelményeinek... Ha netán valaki mégis más véleményen volna, előre kijelentjük, hogy ez a körülmény Kalucsninak sok év tapasztalataiból leszűrt meggyőződésén mit-

Kikötetik továbbá az is, hogy a vállalkozó más társakat, mint a kik a szerződést eredetileg aláírták, maga mellé társul nem fogadhat.

Ha pedig ezen határozott kikötés daczára kitudód-nék, hogy a vállalkozó az elvállalt munkát titokban másnak átadta, vagy maga mellé társakat fogadott, jogában fog állani a kincstárnak tőle a munkát rögtön elvenni és az ő terbére és veszélyére más vállalkozónak szabad kézből átadni a nélkül, hogy ezért az erdő-kincstár ellen bármiféle kártérítési követeléssel fellépni jogosítva lenne; ellenkezőleg, előre is lemond a netalán támasztható kártérítés jogigényéről.

A nyugdíjtörvény-javaslat.

Lapunk előbbi számában már említettük, hogy a pénzügyminiszter úr szeptember hó 17-én betérjesztette a képviselőházhoz az új nyugdíjtörvény-javaslatot. Miután ez a törvényjavaslat — indokolással együtt — 146 oldalnyi vaskos füzetet képez, annak tartalmát lehetetlen teljes egészében közölnünk s azért itt csak az altisztekre és szolgákra, valamint ezek özvegyeire és árváira, továbbá az állandóan alkalmazott napszámósokra vonatkozó rendelkezéseket ismertetjük.

I. Általános határozmányok.

A törvényjavaslat 1. §-a szerint ellátásokra tarthatnak igényt:

a) a törvény értelmében *rendszeresített állásokra*, állandó évi fizetés (évi bér, évi zsold) mellett alkalmazott állami tisztviselők, altisztek és szolgák;

b) a *nem rendszeres* évi fizetés (évi bér, évi zsold) mellett állandóan alkalmazott állami altisztek és szol-

gák s az ezekkel egy tekintet alá eső egyéb alkalmazottak;

c) az állami hivataloknál, intézeteknél és vállalatoknál állandóan alkalmazva volt napszámósok és munkások s az ezekkel egy tekintet alá eső egyéb alkalmazottak, feltéve, hogy magyar állampolgárok;

d) az a) és b) pontok alá tartozó alkalmazottaknak özvegyei s árvái.

Azt, hogy milyen alkalmazottak tartoznak a b) és c) pontok alatt említett egyéb alkalmazottak közé, a miniszterium rendeleti úton fogja megállapítani.

A törvényjavaslat 1. §-ához fűzött indokolás szerint az a) pont alá csak azokat az altiszteket és szolgákat lehet sorozni, a kiknek állása a költségvetés részletezésében egyénekenként fel van sorolva, s a kik évi fizetést, évi bért vagy évi zsoldot s ezenfelül lakáspénzt vagy lakást természetben — a laktanyaszerű lakást is ideértve — kapnak.

A többi altiszt és szolga a nem rendszeres évi fizetés, illetőleg évi bér vagy évi zsold mellett alkalmazottak csoportjába (b) pont) tartozik. Ilyenek például: a *napi-bér mellett* alkalmazott kapusok, hivatalszolgák, házi-szolgák, segéd-szolgák, iskolaszolgák, stb. — Az ide tartozó alkalmazottak azonban csak akkor tarthatnak igényt ellátásra, ha alkalmaztatásuk állandó jellegű.

Az indokolás szerint a b) pont alatt említett *altiszteken és szolgákon* és a c) pont alatt említett *napszámósokon és munkásokon* kívül még olyan egyének is állanak az állam szolgálatában, a kiknek állása *nincsen rendszeresítve*, a kik tulajdonképen sem altisztek, sem szolgák, sem napszámósok, sem munkások, a kiknek alkalmazása azonban vagy az altisztek és szolgák, vagy a napszámósok és munkások alkalmazásával tekintendő egyenlőnek. Ilyenekül hozza fel az indokolás

sem változtatna, lévén ő egy önálló gondolkozású, vas-stílszerűbben: ócskavas)-akaratú ember... Punktum!

Hibái azonban neki is vannak.

Vagy nem hiba az például, ha valaki minden ok nélkül irtózik a sárcezipőktől? Már most igazán mellékes, hogy nemleges, vagy igenlő választ kapunk-e erre a kérdésünkre; de annyi bizonyos, hogy azok voltak Kalucsni Leander életének legkeserűbb pillanatai, a mikor a felesége tavaszvégi esős reggeleken ilyenformán beszélt hozzá:

— Édes öregem, ma okvetlenül húzzál *kalucsnit*; rettenetes sár van odakint...

Máskor meg:

— Édes Leander, vegyél útközben a számomra egy pár *kalucsnit*; a régiek teljesen tönkrementek már...

Kalucsni ilyenkor szomorúan lehajtotta a fejét és emberfölötti fájdalomában *csak* három kiflit aprított a reggeli kávéjába, holott állandóan és következetesen hetet szokott.

Az ilyen és ehhez hasonló jelentéktelen eseményektől eltekintve azonban, Kalucsniék házaselete teljesen felhőtlen volt. Sőt ha a házi barátot is figyelmen kívül

hagyjuk, Kalucsni barátunknak igazán semmi oka sem lett volna arra, hogy féltékenykedjék. S egy idő óta mégis a «zöldszemű szörnyeteg» hatalmában vergődött a szegény vasember...

Üzlete ugyanis a «Pánczélos gorillá»-hoz volt címelve. Ez a körülmény egymagában véve még nem ok a féltékenykedésre; de ha hozzávesszük azt is, hogy hősünk egy rügyfakasztó tavaszi délutánon csupa kedélyeskedésből mind a kilencz inasát felpofozta (segédet «elvből» nem tartott) és hogy ennek egyenes következményeképen a czégtáblán vigyorgó óriási gorilla orrán másnap az övéhez teljesen hasonló vörös bibircsók ékeskedett, sőt ha (a körmondattal kedvéért) azt is megemlítjük, hogy ezen hallatlan merényleten maga Kalucsniné asszony kaczagott a lehangosabban: mindenben megokoltnak láthatjuk azt a világraszóló csodadolgot, hogy Kalucsni Leander szívébe a féltékenység ördöge mártotta bele mérgezett karmait...

És ettől a naptól kezdve naponként pontosan 3-tól 4-ig olyan fájdalmas pillantásokat vetett a feleségére, a melyek egy forró olajban megfürösztött mártynak is becsületére váltak volna. Ha pedig felejtetni akart és

példaképen: a havi-, heti- vagy napibér vagy zsold mellett alkalmazott gépészeket, fűtőket, ápolókat, erdőlegényeket, erdőőröket, segéderdőőröket, partőröket, kormányosokat, éjjeli őroket, tűzoltókat, őroket, szülésznőket, stb. azzal a hozzáadással, hogy a miniszterium rendeleti úton fogja megállapítani azt, hogy az itt felsoroltak közül kik tartoznak a törvény 1. §-ának b), illetőleg c) pontja alá.

Mielőtt a törvényjavaslat további rendelkezéseit ismertetnénk, jöjjünk tisztába azzal, — mert mint a továbbiakból látni fogjuk, ez fontos körülmény, — hogy a kincstári és közalapítványi erdészeti altisztek (famesterek, főerdőőrök és erdőőrök), továbbá az erdőlegények és segéderdőőrök a törvényjavaslat 1. §-ának melyik pontja alá tartoznak.

Mint fentebb említettük, a törvényjavaslat 1. §-ának a) pontjához fűzött magyarázat szerint az a) pont alá csak azokat az altiszteket és szolgálókat lehet sorozni, a kiknek állása a költségvetés részletezésében egyénenként fel van sorolva, s a kik évi fizetést, évi bért vagy évi zsoldot s ezenfelül lakáspénzt vagy lakást természetben kapnak.

Miután az erdészeti altisztek állása már évek hosszú sora óta, az erdőlegények és segéderdőőrök állása pedig már 1909. év óta a költségvetés részletezésében egyénenként fel van sorolva, valamennyien évi fizetést, illetve évi bért, s ezenfelül valamennyien lakáspénzt, vagy lakást természetben kapnak: kétségtelen, hogy a kincstári és közalapítványi erdészeti altisztek, erdőlegények és segéderdőőrök a nyugdíjtörvény 1. §-ának a) pontja alá tartoznak, illetőleg csakis ide tartozhatnak.

A törvényjavaslat indokolásában említett havi-, heti- vagy napibér mellett alkalmazott erdőlegények, erdőőrök és segéderdőőrök alatt tehát, a kikre nézve ren-

deleti úton fog megállapítani, vajjon a törvény 1. §-ának b) vagy c) pontja alá tartoznak-e, nézetünk szerint másokat, mint a magyarországi, valamint a horvát-szlavonországi kincstári erdőknél alkalmazott napibéres póterdőőröket, napibéres erdőlegényeket, napibéres segéderdőőröket, havi- és erdőőröket stb. nem lehet érteni.

Hogy ezek rendeleti úton a törvény 1. §-ának b) és c) pontja közül melyikbe fognak soroztatni, azt ezuttal természetesen még nem tudhatjuk.

Abból a körülményből tehát, hogy az erdészeti altisztek, valamint az erdőlegények és segéderdőőrök, a szintén rendszerezett állásra kinevezett tisztviselőkkel egy csoportba tartoznak, már is azt a következtetést vonhatjuk le, hogy előbbieket ugyanolyan alapon részesülnek ellátásban, mint az állami tisztviselők. Ez — mint látni fogjuk — így is van.

A törvény alapján járó ellátások állandóak, vagy egyszersmindenkorra szólóak (8. §.).

Állandó ellátás: az alkalmazottat megillető nyugdíj és lakbérnyugdíj, a napszámot és a munkást megillető nyugbér, az özvegyi nyugdíj, a gyermeknevelési járulék és az életjáradék.

Egyszersmindenkorra szóló ellátás pedig: a végkielégítés és a temetési járulék.

A törvényjavaslat tehát nyugdíjat és nyugbért különböztet meg; a napszámok és a munkások csoportjába (1. §. c)) tartozó alkalmazottak nyugbért, minden más állami alkalmazott pedig nyugdíjat fog kapni.

A nyugdíjba beszámítható szolgálati idő az az időtartam, melyet az alkalmazott a törvény 1., 2. és 3. §-aiban felsorolt hivataloknál és állásokban, a szolgálat tényleges megkezdésének napjától kezdve egyhuzamban, megszakítás nélkül tényleges szolgálatban annak a hó-

az üzleti könyvekkel babrált, a «Tartozik» és «Követel» lapokat annyi könnyecseppel terhelte meg, hogy hamis bukás esetén tíz könyvszakértőnek is munkát adott volna azok összeadása...

Annyi bizonyos, hogy a hitvesi hűségbe vetett bizalma alaposan megrendült. S ebben a fájdalmas meggyőződésében csak jobban megerősítette az a körülmény, hogy egy vasárnapi napon a paradicsom-mártás a meg lehetetlenségig savanyú volt, holott ő csak édesen szerette...

És Kalucsni Leander szokása ellenére elkezdett gondolkodni. Ennek viszont az lett az eredménye, hogy másnap elferdített írással levelet írt a feleségének.

Áradozó, szerelmes szavakkal teli, forró, lángoló sorokat. Találkára hívta benne az asszonyt s mivel nagyon megerőltette az agyát: természetes, hogy Dibdáb főhadnagy nevét írta a levél alá...

És a találka estéjén 9-től 11 óráig a vasúti park összes frissen festett padjairól magára szedte a halványzöld festéket; a feleségét azonban hiába várta... S a mikor az ócskavaskereskedőnél is ócskább toronyóra elütötte a 11 órát, hősünk megkönnyebbülten sietett

haza. Azzal a boldog tudattal nyitott be a felesége szobájába, hogy ártatlanul gyanúsította meg a hűséges asszonyt.

A szobában még világosság volt és az általa írott levél ott feküdt az éjjeli szekrényen...

— Óh, az édes! még csak nem is titkolja előttem — sóhajtott fel olvadozva és édes megnyugvással vetett egy pillantást a kusza sorokra.

A másik pillanatban rémesen felordított és rettentés haraggal darabokra tépte a levelet. A papiros felső balsarkában ott díszelgett kövér nyomtatott betűkkel:

Kalucsni Leander

ócskavaskereskedése
a Pánczélos gorillához.

... Hallatlan szórakozottsága dűlbe hozta s haragja csak fokozódott, mikor egy gömbölyű valamire lépve, hirtelen megesúszott. Felemelte. Egy aranyozott, fénylő gombocskára volt; olyan, a milyent a tisztek viselnek az egyenruhájukon...

Mint megsebzett fenevad ugrott a szekrényhez és izgatott motoszkálás után, nagysokára előhúzott egy

napnak a végéig töltött, a mely hónapban a szolgálat köteleke alól felmentetett.

Ha nem bizonyítható, hogy az alkalmazott a tényleges szolgálatot korábban kezdte meg, a szolgálat tényleges megkezdésének napjául az első hivatalos eskü letételének napját kell tekinteni (10. §.).

A törvényjavaslat tehát a beszámítható szolgálati idő kezdetéül nem az első hivatalos eskü letételének napját, hanem a szolgálat tényleges megkezdésének idejét állapítja meg, a mi által sok olyan szolgálati idő beszámítása lesz lehetővé téve, a melynek beszámíthatósága eddig kétséges volt. Előnyös továbbá az is, hogy a szolgálat végéül nem az ellátási igény megállapításának ingatag időpontja, hanem annak a hónapnak a vége állapítatik meg, a mely hónapban az alkalmazott a tényleges szolgálat alól felmentetik. Ez a felmentés pedig nem történhetik előbb, mielőtt a nyugdíj vagy végkielégítés meg nem állapított s az erről szóló értesítés szabályszerűen nem kézbesítetett (12. §.).

A végleges minőségben való alkalmazást közvetlenül megelőzőleg ideiglenes minőségben, valamint az ideiglenes minőségben való alkalmazást közvetlenül megelőző végleges minőségben eltöltött szolgálati időt be kell számítani (13. §.).

A felfüggesztett állapotban töltött idő beszámításának csak akkor van helye, ha az állásától felfüggesztett állami alkalmazott a felfüggesztés tartama alatt illetményeinek teljes élvezetében meghagyatott, vagy ha a felfüggesztés tartama alatt visszatartott illetményei részére utólag kiutalványoztattak.

A törvénynek ez a rendelkezése nagyon humánus. Eddig u. i. a felfüggesztett állapotban töltött szolgálati időt csak akkor lehetett a nyugdíjba beszámítani, ha az illető teljesen ártatlannak találtatott. Többször meg-

történt azonban, hogy valami nagyobbak látszó szabálytalanság miatt az állami alkalmazott állásától és fizetésétől felfüggesztetett s a hónapokig elhúzódó fegyelmi vizsgálat során tünt csak ki, hogy a szabálytalanság az illető részéről csak csekélyebb jelentőségű, a melyet az írásbeli megrovással, tehát a legenyhébb fegyelmi büntetéssel is meg lehet torolni. Minthogy ilyen esetben az illető nem találtatott teljesen ártatlannak, azt az időt, a mit felfüggesztett állapotban töltött, a beszámíthatóság szempontjából elvesztette. Minthogy az érvényben álló szabályok szerint a visszatartott illetményeket utólag akkor is ki lehet utalványozni, ha a felfüggesztett állami alkalmazott nem nyilvánított teljesen ártatlannak, olyan esetben, ha a visszatartott járandóságok az illetőnek visszautalványoztatnak, a felfüggesztett állapotban eltöltött szolgálati idő ezentúl be fog számíthatni.

Az altiszteknél, szolgálknál, napszamosoknál és munkásoknál a 18-ik életév betöltése előtt eltöltött szolgálati idő beszámítás tárgya nem lehet. Ez azért volt kimondandó, mert nem lenne indokolt, hogy 58-ik életévük betöltése előtt teljes nyugdíjra, illetőleg nyugbérre legyen az illetőknek igényük.

Az altiszteknél és szolgálknál, az ebben a minőségben való alkalmazást közvetlenül megelőzőleg napibéres hivatalszolgái, napszamosi vagy munkási minőségben megszakítás nélkül töltött szolgálati időt be kell számítani (13. §.).

A szolgálati idő folytonosságának számításánál nem tekinthető megszakításnak:

- a) a két szolgálat közé eső, de tényleges szolgálatban nem töltött idő, ha az 30 napot meg nem halad;
- b) a nyugdíjazott állapotban töltött idő;
- c) a rendelkezési állapotban töltött idő;

hatalmas — konyakos üveget. Egymásután három pohárral felhajtott belőle s aztán ünnepélyesen felordított:

— Ma nem ölöm meg a nyomorultat! Holnap sem! Azután sem! Éljen és lássa, miként sorvadok majd napról-napra, mint a hasonnevű virág, melyet nem gondolnak eléggé. Igen, juszt is sorvadni fogok!...

Nagyobb bizonyosság okáért felhajtott még három pohár konyakot és könnybelábadt szemekkel odalépett a felesége ágyához. Az asszony tettette az alvást. S Kalucsninak óriási erőfeszítésébe került, a míg fel tudta ébreszteni.

Az asszony csodálkozva emelte reá álmos tekintetét; ő meg egy utánozhatatlanul ünnepélyes mozdulattal a zsebébe nyúlt és onnan egy rozsdás, kiszolgált pisztolyt húzott elő...

Egy pillanatra hátat fordított a feleségének s a pisztolyból óvatosan kiszedte — a golyókat. Aztán a pisztoly csövét a homlokához illesztve, egy nagy «Meghalok!» kiáltással *elszántan* megnyomta a ravaszt. A másik pillanatban a rozsdás pisztoly — csütörtököt mondott.

— Ez az Isten rendelése! — ordította Kalucsni Leander lelkesen és szemeivel mohón kereste felesége tekintetét. A halk, egyenletes lélekezés azonban elárulta, hogy az asszonyt újra elnyomta a jótékony álmok...

Kalucsni sirni szeretett volna dühében, de férfiaságának tudatában ennyire nem sülyedhetett. Egy megvető pillantás kíséretében megivott még három pohár konyakot és — lefeküdt.

Másnap pedig, mivel érezte, hogy a boszúját okvetlen ki kell valakin töltenie, a gorillát ábrázoló cégétáblát teljesen átfestette és egy dőlczeg «Vértess lovag»-gal cserélte fel az egyszerre meggyűlölött, mitssem sejtő, ártatlan emberöst...

Ezt a *változást* azonban nem tudta sokáig elviselni. Az évek hosszú során át megszokott cégétábla utáni bänkódás csakhamar megölte és a gorilla átfestése után egy hónapra alkoholmérgezés következtében meghalt.

És a felesége meg Dibdáb főhadnagy minden Halottak napján *közös* koszorút helyeznek a korán elhunyt «mintaférj» virágos sírhalmára...

d) a szabadságon töltött idő, ha az egyhuzamban öt évet meg nem halad;

e) a felfüggesztett állapotban töltött idő, stb.

Itt különösen az a) pont alatt említett körülmény nevezhető igen fontos újításnak, mert eddig ha két szolgálat közt csak egy napi megszakítás volt is, a korábbi szolgálatot legfeljebb kegyelmi úton lehetett beszámítani. Sok ilyen eset fordul elő az állami alkalmazottaknál, különösen azoknál, a kik a tényleges katonai szolgálatból léptek vagy lépnek át a polgári állami szolgálatba. Ezeknél tehát ezentúl a 30 napig terjedő szolgálati megszakítás nem fog megszakításnak tekintetni (15. §.).

A katonai szolgálat beszámíthatósága tekintetében az eddigi rendelkezések tartattak fenn, vagyis csak a *tényleges* katonai szolgálat, valamint a várakozási illetékekkel szabadságon, vagy a rokkant állományban, vagyis az ellátás élvezetében töltött idő számítható be, ellenben a minden illeték nélkül szabadságon, valamint egyáltalán szabadságolt állományban, szolgálaton kívüli viszonyban, tartalékban, póttartalékban, vagyis az olyan nem tényleges szolgálatban töltött időt, a mely alatt az illető ellátást nem élvezett, beszámítani nem lehet (17. §.).

Kedvező a beszámítható szolgálati idő megállapításánál a 20. §-nak az a rendelkezése, hogy az egész éveken felül maradó és hat hónapot meghaladó évhányad egész éveknek számít, s csak a hat havi, vagy az annál kisebb évhányad marad figyelmen kívül, míg ezelőtt a be nem töltött teljes év nem volt beszámítható.

A hadjáratban részt vett, valamint a hadifogságba esett alkalmazottak ellátásának megállapításánál hadi-év hozzászámításának van helye (21. §.).

Beszámítható javadalmazás:

a) a rendszeresített fizetés, segélydíj, bér és zsold;

b) a fizetés (bér vagy zsold) kiegészítő részét képező személyi pótlék, segélydíjpótlék, korpótlék, jogi pótlék, képesítési pótlék, szaktanulmányi pótlék;

c) a csendőrségi szolgálati pótdíj.

Utoljára élvezett beszámítható javadalmazás alatt a fentiek szerint tehát azt a javadalmazást kell érteni, a melynek felvételére az alkalmazottnak a tényleges szolgálatban utoljára igénye volt (23. §.).

Nem tekinthető azonban beszámítható javadalmazásnak a családi pótlék, a drágasági pótlék, a lakpénz, a fa- és földjárandóság értéke, utazási-, napidíj-, lótartási-, irodai-, egyenruha-, stb. átalányok (24. §.).

Az ellátásokat mindig egész koronákban kell megállapítani; az 50 fillérig terjedő összeg elhagyandó, az 50 fillérnél nagyobb összeget pedig egész koronának kell venni (25. §.).

Minden rendszeres évi fizetést (évi bért, évi zsoldot) élvező állami alkalmazott, a tényleges szolgálat egész tartama alatt a 23. §. értelmében beszámítható javadalmazása (vagyis a fizetés és személyi pótlék) után nyugdíjjárulékot köteles fizetni és pedig azok a tisztviselők, a kiknek a köteles szolgálati ideje 40 évben van megállapítva, 2,5 százalékot, az altisztek és szolgák pedig

1,5 százalékot, a mi az altiszteknél évi 1000 korona javadalmazásnál évi 15 koronát, egy évi 700 korona javadalmazást élvező erdőlegénynél pedig évi 10 korona 50 fillért tesz ki.

Az illetményeknek szolgálati díjjal terhelt része után egy éven át nem kell nyugdíjjárulékot fizetni.

A nyugdíjjárulék havi részletekben, hivatalból vonatik le.

A nem rendszeres évi fizetés (évi bér, évi zsold) mellett alkalmazott altisztek és szolgák, valamint a napszamosok és a munkások a nyugdíjjárulék fizetése alól mentesek (30. §.).

Habár a nyugdíjjárulékok fizetése az állami alkalmazottakra újabb terheket ró, azt mégis megnyugvással kell fogadnunk, mert az új nyugdíjtörvény sok olyan az alkalmazottakra nézve előnyös rendelkezést tartalmaz (ilyen pl. a lakbéryugdíj, stb.), a mi az államkinestárnak e nélkül is nagyobb mértékű megterhelését vonja maga után. Az eddig fizetett szolgálati díj — sajnos — ezentúl is megmarad.

II. Az alkalmazottak ellátására vonatkozó határozmányok.

A 31. §. szerint minden véglegesen alkalmazott tisztviselő, rendszeres évi fizetést (évi bért, évi zsoldot) élvező altiszt és szolga, feltéve, hogy 40 éves kora előtt lépett szolgálatba, az alábbi feltételek egyikének bekövetkezése esetén nyugdíjra tarthat igényt akkor, ha legalább *öt évi* beszámítható szolgálati ideje van;

míg a ki szolgálatba lépésekor 40-ik életévét betöltötte, továbbá az 1. §. b) pontja alá tartozó alkalmazottak csak akkor tarthatnak igényt nyugdíjra, ha legalább *tíz évi* beszámítható szolgálati idejük van.

Az állami alkalmazott saját kérelmére a nyugalomba helyezést el kell rendelni, ha:

a) testi vagy szellemi fogyatkozás miatt szolgálatképtelenné válik,

b) ha köteles szolgálati idejét kitöltötte,

c) ha hatvanadik életévét betöltötte.

Az alkalmazott nyugalomba helyezését hivatalból is el lehet rendelni az a) vagy b) pont esetében, vagy ha az illető 65-ik életévét betöltötte, vagy ha betegség okából egyhuzamban több mint egy esztendő óta nem teljesít szolgálatot.

Az állandóan alkalmazott napszamosok és munkások — úgy mint eddig — csak teljes szolgálatképtelenség esetén tarthatnak nyugbérre igényt, de erre is csak akkor, ha legalább tíz évi beszámítható idejük van.

Ebben a szakaszban is megnyilvánul a törvény humanus szelleme, a mennyiben a törvény 1. §. a) pontja alá tartozó alkalmazottak az eddigi tíz év helyett ezentúl már öt évi szolgálat után kapnak nyugdíjat s az eddigi 65 éves koruk helyett már 60 éves korukban minden egyéb megokolás nélkül kívánhatják nyugalomba helyezésüket, míg hivatalból csak 65 éves korukban, illetőleg az a) és b) alatt említett esetek egyikének beálltával nyugdíjazhatók.

A törvény 1. §. a) pontja alá tartozó alkalmazot-

taknak nyugdíját a 37. §. szerint 5—10 beszámítható szolgálati évig az utoljára élvezett beszámítható javadalmazás (fizetés és személyi pótlék) 40 százalékaival, azontúl minden év után további 2 százalékaival kell megállapítani.

Az 1. §. b) pontja alá tartozó alkalmazottak csak 10 évi beszámítható szolgálati idő után kapják meg javadalmazásuk 40 százalékaival s azontúl szintén minden év után annak további 2 százalékaival.

A nyugdíj azonban tisztviselőknél évi 800 koronánál, a rendszeres fizetést élvező altiszteknél és szolgálknál évi 360 koronánál, a rendszeresített fizetést nem élvező altiszteknél és szolgálknál pedig évi 300 koronánál kevesebb nem lehet.

A nyugdíjra igénynyel bíró tisztviselőnek és a rendszeres évi fizetést (évi bért, évi zsoldot) élvező altiszteknél és szolgálknál a nyugdíjon felül a 38. §. értelmében lakbérnyugdíjra is van igénye; még pedig:

ha a megállapított nyugdíj összege		akkor a lakbérnyugdíj évi	
nem több, mint évi 400 K		400 K	120 K.
évi 400 koronánál több, de nem több, mint évi 600	" " " " " " " "	600	160
" 600	" " " " " " " "	800	200
" 800	" " " " " " " "	1000	240
" 1000	" " " " " " " "	1200	280
" 1200	" " " " " " " "	1400	320
" 1400	" " " " " " " "	1600	360
" 1600	" " " " " " " "	1800	400

A törvényjavaslatnak a két utóbbi §-a a legfontosabb a kincstári és közalapítványi erdészeti altisztekre, valamint az erdőlegényekre és segéderdőőrökre nézve, a mennyiben az eddigi rendkívül mostoha és igazságtalan rendelkezések helyett, méltányos és a többi rendszeresített állomáson alkalmazott tisztviselőkkel, altisztekkkel és szolgálakkal teljesen azonos rendelkezéseket állapít meg reájuk nézve is.

Ezentúl tehát az erdészeti altisztek, erdőlegények és segéderdőőrök már öt évi szolgálat után is igényt tarthatnak fizetésük és személyi pótléuk összegének 40 %-ával felérő nyugdíjra, a mi azonban évi 360 K-nál kevesebb nem lehet és ezen felül még lakbérnyugdíjra is.

Hasonlítsuk össze, hogy mit kapott például egy összesen évi 1200 korona fizetést és személyi pótlékot élvező erdészeti altiszt nyugdíj fejében eddig, és mit fog kapni az új nyugdíjtörvény alapján ezután:

Tényleg eltöltött szolgálati év	Az 1885. évi XI. t.-cz. 27. §-a alapján járó nyugdíj	Az új nyugdíjtörvény 37. §-a alapján járó nyugdíj	38. §-a alapján járó lakbérnyugdíj	összesen jár	alapján több
5	— K	480 K	160 K	640 K	640 K
6	— " "	480 " "	160 " "	640 " "	640 " "
7	— " "	480 " "	160 " "	640 " "	640 " "
8	— " "	480 " "	160 " "	640 " "	640 " "
9	— " "	480 " "	160 " "	640 " "	640 " "
10	400 " "	480 " "	160 " "	640 " "	240 " "
11	400 " "	504 " "	160 " "	664 " "	264 " "
12	400 " "	528 " "	160 " "	688 " "	288 " "
13	400 " "	552 " "	160 " "	712 " "	312 " "
14	400 " "	576 " "	160 " "	736 " "	336 " "
15	400 " "	600 " "	160 " "	760 " "	360 " "
16	400 " "	624 " "	200 " "	824 " "	424 " "
17	400 " "	648 " "	200 " "	848 " "	448 " "

Tényleg eltöltött szolgálati év	Az 1885. évi XI. t.-cz. 27. §-a alapján járó nyugdíj	Az új nyugdíjtörvény 37. §-a alapján járó nyugdíj	38. §-a alapján járó lakbérnyugdíj	összesen jár	alapján több
18	400 K	672 K	200 K	872 K	472 K
19	400 " "	696 " "	200 " "	896 " "	496 " "
20	600 " "	720 " "	200 " "	920 " "	320 " "
21	600 " "	744 " "	200 " "	944 " "	344 " "
22	600 " "	768 " "	200 " "	968 " "	368 " "
23	600 " "	792 " "	200 " "	992 " "	392 " "
24	600 " "	816 " "	240 " "	1056 " "	456 " "
25	600 " "	840 " "	240 " "	1080 " "	480 " "
26	600 " "	864 " "	240 " "	1104 " "	504 " "
27	600 " "	888 " "	240 " "	1128 " "	528 " "
28	600 " "	912 " "	240 " "	1152 " "	552 " "
29	600 " "	936 " "	240 " "	1176 " "	576 " "
30	900 " "	960 " "	240 " "	1200 " "	300 " "
31	900 " "	984 " "	240 " "	1224 " "	324 " "
32	900 " "	1008 " "	280 " "	1288 " "	388 " "
33	900 " "	1032 " "	280 " "	1312 " "	412 " "
34	900 " "	1056 " "	280 " "	1336 " "	436 " "
35	900 " "	1080 " "	280 " "	1360 " "	460 " "
36	900 " "	1104 " "	280 " "	1384 " "	484 " "
37	900 " "	1128 " "	280 " "	1408 " "	508 " "
38	900 " "	1152 " "	280 " "	1432 " "	532 " "
39	900 " "	1176 " "	280 " "	1456 " "	556 " "
40	1200 " "	1200 " "	280 " "	1480 " "	280 " "

Ennek a táblázatnak a megértéséhez nem kell ugyan magyarázat, azonban mégis rámutatunk arra, hogy ezentúl már 5 szolgálati év után több nyugdíjat fog élvezni egy évi 1200 koronával javadalmazott erdészeti altiszt, mint ezelőtt 29 szolgálati év után, s hogy már 20 évi szolgálattal eléri azt a nyugdíjat, a mit ezelőtt 39 szolgálati év után kapott.

Itt említjük meg, hogy az erdészeti altiszti személyzet köteles szolgálati ideje 40. évben van megállapítva, szemben az államrendőrségi-, határrendőrségi-, csendőrségi-, pénzügyőri legénységi, valamint a bírósági fogházaknál, az országos büntető- és a kir. javító intézeteknél az őrszemélyzethez tartozó alkalmazottakkal, a kiknek köteles szolgálati ideje a 11. §. értelmében 35 évben állapított meg, azzal a megokolással, hogy ezek olyan terhes szolgálatot teljesítenek, a melynél fizikai munkaerejük sokkal fokozottabb mértékben véteik igénybe, mint más szolgálatokban.

A törvénynek talán ez az egyetlen rendelkezése az, a mi az erdészeti altisztekkkel, erdőlegényekkel és segéderdőőrökkel szemben nem méltányos, mert hogy az erdészeti alkalmazottak, a pénzügyőri legénység, vagy a fogházőrök szolgálatánál könnyebb szolgálatot teljesítenének, nagyon is kétségbe vonjuk. Igaz ugyan, hogy az erdészeti altiszti személyzetnek nincs annyi éjjeli szolgálata, mint a fentebb megnevezett alkalmazottaknak, nappali szolgálatuk azonban sokkalta fárasztóbb, életveszélyesebb és terhesebb, mint amazoké. Nézetünk szerint tehát a 35 évi szolgálat kedvezménye az erdészeti altiszti személyzetre is kiterjesztendő volna.

Lakbérnyugdíjat a rendszeres évi fizetést (évi bért, évi zsoldot) nem élvező alkalmazottak, valamint az állandóan alkalmazott napszámosok és munkások nem fognak kapni, mert ezek tényleges szolgálatukban sem élveznek lakbért vagy természetbeni lakást.

Az állandóan alkalmazott napszámosok és munká-

sok és a velük egy tekintet alá eső egyéb alkalmazottak, tekintet nélkül élvezett járandóságukra, 10 évi szolgálat után évi 120 korona, minden további év után pedig 40-ik szolgálati évükig évi 6 koronával több, tehát 40 évi és ezen felüli szolgálat után évi 300 korona nyugbért fognak kapni. (39. §.) Ez az összeg -- nézetünk szerint -- a mai drágasági viszonyok közt kevés, különösen ha figyelembe vesszük, hogy az állandóan alkalmazott munkások és napszámosok csak akkor tarthatnak nyugbérre igényt, a mikor teljesen szolgálatképtelenné válnak. Minthogy azonban az állandóan alkalmazott napszámosok és munkások nyugdíjjárlékot nem fizetnek, nem tudjuk eléggé figyelmükbe ajánlani, hogy biztosítsák magukat az «Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár»-nál is nyugdíjra, hogy öreg napjaikban, a mikor már munka- és keresetképtelenek lesznek, ne legyenek nélkülözéseknek kitéve.

Rendkívül humánus intézkedést tartalmaz a törvényjavaslat 42. §-a, mely kimondja, hogy az állami rendőrségnél, határrendőrségnél, pénzügyőrségnél, csendőrségnél, fogházaknál, állami erdészethél, bányászatnál — s szolgálatot fegyver alatt teljesítő — altisztet, szolgát vagy őrt, a ki ellenszegülőkkel folytatott harcban vagy más, a szolgálat teljesítése közben előállott viadalban, vagy szolgálatközben orvátadás folytán szerzett sérülése következtében vált szolgálatképtelenné, beszámítható javadalmazásának teljes összegével kell nyugalomba helyezni. Eddig ilyen esetekben csak kegyelmi úton volt a szabályszerű nyugdíj felemelhető.

III. Az özvegyek és árvák ellátására vonatkozó határozmányok.

A tisztviselő, valamint a rendszeres évi fizetés (évi bér, évi zsold) élvezetében állott altiszt és szolga özvegyének nyugdíja annak a beszámítható javadalmazásnak az alapul vétele mellett, melyet a férj a tényleges szolgálatban utoljára élvezett, a következőképp állapítatik meg: (53. §.)

évi	ha a beszámítható javadalmazás összege volt					akkor az özvegyi nyugdíj évi	
	nem több, mint évi					700 K	360 K
700	koronánál több, de nem több, mint évi	1000	«	1200	«	480	«
«	1000	«	«	«	«	1200	«
«	1200	«	«	«	«	1400	«
«	1400	«	«	«	«	1800	«
«	1800	«	«	«	«	2400	«

stb.

Abban az esetben azonban, ha a fentiek szerint járó özvegyi nyugdíj kevesebb lenne, mint annak az összegnek a fele, a mely a férjet nyugdíj címén megillette, vagy megillette volna, az özvegy részére a különbözetet is ki kell utalványozni. Ha tehát pl. egy évi 1000 K javadalmazást élvező erdészeti altiszt köteles 40. évi szolgálatát kitöltötte s évi 1000 K-val nyugdíjba megy, halála után özvegye nem a fentebb kimutatott 480 K özvegyi nyugdíjat fogja kapni, hanem évi 500 K-t, mert az özvegyi nyugdíj nem lehet kevesebb, mint a férjet megillető nyugdíj fele.

A rendszeres évi fizetés élvezetében nem állott al-

tiszt és szolga (1. §. b) pont) özvegyének nyugdíja, annak a beszámítható javadalmazásnak egyharmad részével állapítatik meg, a melyet a férj a tényleges szolgálatban utoljára élvezett; az ekként megállapított özvegyi nyugdíj azonban évi 300 koronánál kevesebb nem lehet.

A munkások és napszámosok özvegyei ellátásra úgy mint eddig, ezentúl sem tarthatnak igényt.

Ha a férj halálát a 42. §-ban említett körülmények okozták, a hátramaradt özvegy részére az elhalt férj által utoljára élvezett beszámítható javadalmazásnak teljes összegével felérő özvegyi nyugdíjat lehet engedélyezni (55. §.).

A 31. §. értelmében nyugdíjra igényt adó szolgálati idő betöltése után az elhalt tisztviselő, altiszt és szolga minden egyes gyermekének nevelési járulékra van igénye (62. §.). Ez a rendelkezés is sokkal kedvezőbb a régi nyugdíjtörvény rendelkezésénél, mert míg utóbbi szerint legalább három gyermeknek kellett lenni, hogy a gyermekek nevelési járulékot kapjanak s hatnál több gyermek már nem kapott nevelési járulékot, addig az új törvény szerint minden egyes gyermeknek jár az.

A rendszeres évi fizetés (évi bér, évi zsold) élvezetében állott altiszt és szolga minden egyes gyermekének nevelési járuléka az eddigi évi 24 korona helyett évi 72 koronával, a rendszeres évi fizetés élvezetében nem állott altiszt és szolga minden egyes gyermekének nevelési járuléka pedig évi 60 koronával állapított meg (65. §.), s ezt nemre való tekintet nélkül 16 éves korukig kapják (eddig a fiúk 16, a leányok pedig 14 éves korukig kapták). Ha azonban a gyermekek tanulmányokat folytatnak, úgy a nevelési járulék legfeljebb 24 éves korukig meghagyható (68. §.).

A napszámosok és munkások gyermekei nevelési járulékot nem kapnak (63. §.).

A szülőtlenné árvák, ha az árvák száma egy vagy kettő, a nevelési járulék kétszeresét, ha pedig az árvák száma kettőnél több, úgy a nevelési járulék másfélszeresét kapják.

Az özvegyet és a gyermekeket megillető özvegyi nyugdíjnak és nevelési járuléknak az összege együttvéve nem haladhatja meg az elhalt férj által a tényleges szolgálatban utoljára élvezett javadalmazásnak az összegét, illetve ha a férj már nyugdíjazva volt, az elhalt által élvezett nyugellátásnak az összegét, beleértve a lakbérnyugdíjat is (73. §.).

A míg eddig pl. egy 1200 K javadalmazást élvező és két ellátatlan gyermekkel bíró erdészeti altiszt özvegye évi 400 K nyugellátást kapott, addig az új törvénytervezet szerint özvegyi nyugdíj fejében évi 600 K-nát, gyermeknevelési járulék fejében évi 144 K-nát, vagyis évi 744 K-nát, tehát csaknem a kétszeresét fogja kapni.

A törvényjavaslat 76. §-a lehetővé teszi, hogy a meghatározott életkort már elért olyan atyátlan, vagy szülőtlenné gyermek részére, a ki teljesen munka- és keresetképtelen s a mellett nyomorék, vagy költséges ápolást igénylő beteg, életjáradék engedélyeztessék; ez

azonban nem lehet több, mint a szabályszerű nevelési járulék. A régi törvény alapján ilyen árvák is csak kegyelmi úton nyerhettek nevelési járulékot.

IV. A temetési járulékra vonatkozó határozmányok.

Minden — akár tényleges szolgálatban, akár nyugdíjazott állapotban — elhalt tisztviselő, altiszt és szolga után temetési járulék jár azoknak, a kik az elhalt gyógykezeléséről és eltemetéséről gondoskodtak, tekintet nélkül arra, hogy az alkalmazott mennyi időt töltött az állam szolgálatában.

A napszámos és munkás után temetési járulék nem jár. (77. §-a.)

A temetési járulék úgy a tényleges szolgálatban, mint a nyugdíjazott állapotban elhalt tisztviselő és rendszeres évi fizetés (évi bér, évi zsold) élvezetében állott altiszt és szolga (1. §-a a) pont) után a tényleges szolgálatban utoljára élvezett beszámítható javadalmazásnak (fizetés és személyi pótlék) alapul vétele mellett a következőképpen állapítatik meg:

ha a beszámítható javadalmazás összege volt:		akkor a temetési járulék	
évi 800 koronánál több, de nem több, mint évi	nem több, mint évi	800 K	200 K
" 1200 " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	1200 "	300 "
" 1600 " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	1600 "	400 "
" 1600 " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	2000 "	500 "

stb.

A rendszeres évi fizetés (évi bér, évi zsold) élvezetében nem állott altiszt és szolga (1. §. b) pont) után, az élvezett javadalmazásra, vagy nyugellátásra való tekintet nélkül, a temetési járulék 200 koronával állapítatik meg. (78. §.)

Ugyanez a § lehetővé teszi azt is, hogy ha az elhalt állami alkalmazott özvegyet vagy gyermekeket nem hagy hátra, a temetési járulék erejéig felmerülő összeg azoknak fizetessék ki, a kik az illető eltemetéséről gondoskodtak.

A míg tehát eddig az erdészeti altisztek özvegyei és árvái temetési járulékot nem kaptak, ezentúl azt is meg fogják kapni, sőt még a nőtlen alkalmazottak hozzátartozói is megkaphatják a gyógykezelésre és temetésre fordított és hiteles számlákkal igazolt költségeket, a szabályszerű temetési járulék erejéig.

V. Átmeneti határozmányok.

A törvénynek a szolgálati idő számítására és az ellátások megállapítására vonatkozó határozmányai visszaható erővel bírnak:

a) a tényleges szolgálat köteléke alól a törvény hatálybalépését közvetlenül megelőző január hó elsejétől a törvény hatálybalépéséig terjedő időben felmentett s e törvény hatálybalépésének időpontjában még életben levő tisztviselőre, altisztre és szolgára,

b) ugyanezen idő alatt akár a tényleges szolgálatban, akár a nyugdíjazott állapotban elhalt tisztviselőnek, altisztnak és szolgának olyan özvegyére és árváira, a kik a törvény hatálybalépésének időpontjában még életben vannak. (80. §.)

A törvényjavaslatnak ez az intézkedése úgy értel-

mezendő, hogy abban az esetben, ha a törvényjavaslat még ebben az évben törvényerőre emelkedik, úgy mindazon nyugdíjazott tisztviselőnek, altisztnak és szolgának, továbbá ezek özvegyeinek a nyugdíja, valamint az árvák nevelési járuléka, a kik ebben az évben helyeztetek nyugalomba, illetőleg váltak özvegyekké, vagy árvákká, ha még életben vannak, nyugdíjuk, illetőleg nevelési járulékok hivatalból revízió alá fog vétetni és az új törvény alapján megállapítatni. Ha azonban a törvényjavaslat csak a jövő év folyamán emelkedik törvényerőre, úgy annak hatálya valószínűleg már csak jövő évi január 1-ig fog visszaterjedni.

A törvény hatálybalépését közvetlenül megelőző január hó elseje előtt nyugalomba helyezett tisztviselők, altisztek, szolgák és napszámosok nyugdíját az új törvény nem érinti, vagyis azoknak a nyugdíja nem fog felemeltetni, azonban az igényjogosult özvegyek nyugdíja, ha még életben vannak, húsz százalékkal fel fog emeltetni, még pedig úgy, hogy a felemelt özvegyi nyugdíjnak tíz koronánál kisebb részösszege tíz koronára fog kiegészítettetni. Vagyis ha valakinek a 20%-al felemelt özvegyi nyugdíja pl. 272 koronát tenne ki, úgy az illető 280 K-t fog kapni.

A felemelt özvegyi nyugdíjoknak a nevelési járulékra kihatásuk nincs (81. §.).

A nyugdíjjárulékot minden olyan tisztviselő és rendszeres évi fizetést (évi bért, évi zsoldot) élvező altiszt és szolga, a ki a törvény hatálybalépésének időpontjában már alkalmazásban áll, a jelen törvényjavaslat hatálybalépésének napjától kezdve köteles fizetni (85. §.).

*

A törvényjavaslat VI. fejezete a díjnokok, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátására vonatkozó határozmányokat tartalmazza. Ennek részletesebb ismeretét mellőzzük s csupán azt jegyezzük meg, hogy a törvényjavaslat 14. §-ához fűzött indokolás szerint a díjnoki szolgálat beszámítására az altisztek és szolgák nem tarthatnak igényt.

A törvényjavaslat VII. fejezete a záró határozmányokat tartalmazza s ebből csak azt emeljük ki, hogy a jelen törvény határozmányai nem terjednek ki egyebek közt az állami kezelés alatt álló bányászati és erdészeti társládák tagjaira; a m. kir. államvasutak nyugdíjintézetének vagy nyugbérpénztárának kötelékébe tartozókra; a külön nyugdíjintézet kötelékébe tartozó vízmesterekre; a cselédekre és a gazdasági cselédekre, valamint az ezekkel hasonló minőségben alkalmazottakra; stb.

*

Ezekben kívántuk az új nyugdíjtörvény-javaslatot rövid kivonatban lapunk t. olvasóival megismertetni. Ez a törvényjavaslat van hivatva az erdészeti altiszti kar egyik régi és súlyos sérelmét orvosolni, s a mint az előzőkből láthatjuk, ez a sérelem oly gyökeres orvoslást fog nyerni, hogy az ellen alig lehet észrevételet tenni.

Egyedüli kifogásunk az új nyugdíjtörvény-javaslat ellen az, hogy az erdészeti altiszti személyzetre nem

terjeszti ki a 35 éves szolgálati időt. Igaz ugyan — a mint ezt közvetlen tapasztalatból tudjuk, — hogy az erdészeti altiszti személyzetnek csak igen elenyésző csekély része kérte eddig 40-ik szolgálati évének betöltése előtt nyugalomba helyezését, ezt azonban irányadóul nem lehet tekinteni, mert a régi nyugdíjtörvény szerint nyugdíjuk csak 10 évenként változván, nem lehetett rossz néven venni, ha valaki, a kinek már 37—38 évi szolgálata volt, iparkodott a még hátralevő 2—3 évet úgy, a hogyan szolgálatban tölteni. Hátrányos volt ez viszont a kincstár érdekeire nézve is, mert bizony sok esetben csak azért nem nyugdíjazták az erre különben érdemes és rászolgált altisztet, mert nem lett volna méltányos 1—2 év miatt tetemesen kisebb nyugdíjjal az illetőt nyugalomba helyezni.

Még legfeljebb az lehet feltűnő, hogy a törvényjavaslat 68. §-a az összes állami altisztek és szolgálók gyermekeinek nevelési járulékát csak 16-ik életévük betöltéséig engedélyezi. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy az olyan gyermekek, a kik tanulmányaikat sikeresen folytatják, a nevelési járulékot 24 éves korukig is megkaphatják, míg azok, a kik tanulmányokat nem folytatnak, 16 éves korukban már keresetképesek, úgy ennek a szakasznak a rendelkezése ellen jogosan nem lehet kifogást emelni.

Lapunk t. olvasói több ízben fordultak a szerkesztőséghez azzal az észrevétellel, hogy lapunk szerkesztője nem foglalkozik eleget a régi nyugdíjtörvény sérelmes rendelkezéseivel. Mi a szerkesztői üzenetekben mindannyiszor rámutattunk arra, hogy a régi nyugdíjtörvény sérelmes rendelkezéseinek folytonos és ismételt tárgyalásával és szellőztetésével nem érünk el semmit, mert az intéző körök úgy is ismerik és a legteljesebb mértékben méltányolják is az erdészeti altiszti személyzetnek a nyugdíjtörvény megváltoztatására irányuló törekvését. Rámutattunk arra is, hogy miután törvényes rendelkezéseket csak törvényhozási úton lehet megváltoztatni, a régi nyugdíjtörvénynek csupán az erdészeti altiszti személyzetre vonatkozó rendelkezései módosítását nem lehetett volna keresztül vinni, egyrészt azért, mert ez számos jogos felszólamlásra adott volna okot, másrészt pedig és főleg azért, mert a különben is elavult nyugdíjtörvénynek a módosítása és teljesen új alapokra fektetése évek óta ügyis tervbe volt véve.

Hogy az intéző körök a nyugdíjtörvénynek az erdészeti altiszti személyzetre vonatkozó sérelmes rendelkezéseivel mennyire tisztában voltak és hogy mennyire méltányolták azokat, annak legkézzelfoghatóbb bizonyítéka az új nyugdíjtörvény-javaslat, a mely a régi sérelmeket teljesen kiküszöbölte.

Mi illetékes helyen ezúttal is rámutattunk az új nyugdíjtörvény-javaslatnak ama nem méltányos rendelkezésére, a mely az erdészeti altiszti személyzet köteles szolgálati idejét 40 évben állapítja meg, holott az állami rendőrség, a pénzügyőrség, a fogházak stb. legénységének és altiszti karának köteles szolgálati ideje 35 évben állapított meg, s az összes állami erdészeti hivatalok is mozgalmat indítottak ennek a rendelkezésnek a megváltoztatása iránt s — értesülésünk szerint — az «Országos Erdészeti Egyesület» fog is ezzel a kérdéssel foglalkozni s törekedni fog a 35. évi szolgálati időnek az erdészeti altiszti személyzetre való kiterjesztését kieszközölni.

Ennek a köteles 35 évi szolgálati időnek az erdészeti altiszti személyzetre való kiterjesztése különben valami különösebb jelentőséggel nem bír, mert hiszen a tapasztalat azt mutatja, hogy a ki rendes időben, 19—20 éves korában kezdi meg állami szolgálatát, az még 40 évi szolgálat után sem megy szívesen nyugdíjba, mert 59—60 éves korában még oly erőben van, hogy szolgálatát kifogástalanul el tudja látni. Ez csupán azokra az erdészeti altisztekre hátrányos, a kik betegség, vagy más okok miatt 40 évi szolgálatuk betöltése előtt kénytelenek nyugdíjba menni, mert az ilyenek kevesebb nyugdíjat fognak kapni, mint kapnának abban az esetben, ha a köteles szolgálati idő 35. évben lenne megállapítva. Ezekre való tekintettel tehát kívánatos volna a köteles szolgálati idő leszállítása.

Az előmenetelre nézve a szolgálati időnek 35 évre való leszállítása annyiban volna előnyös, hogy az altisztek hamarabb érnék el a magasabb fizetési fokozatokat, de viszont fiatalabb, 54—55 éves korukban a legtöbb esetben már kénytelenek volnának nyugalomba vonulni. Az özvegyi nyugdíjakra nézve a szolgálati időnek a leszállítása semminemű befolyással sincs, kivéve az évi 1000 K javadalmazást élvező altisztek özvegyeit, a kik évi 20 K-val magasabb nyugdíjra tarthatnak igényt abban az esetben, ha férjük évi 1000 K nyugdíjra szerzett igényt.

Balogh Ernő.

Gazdasági tanácsadó.

Istállózás küszöbén. A mindinkább zorddá váló időjárás lassan-lassan istállózásra szorítja az állatokat, a legeltetés lassan megszűnik és ha ki is mennek az állatok, úgy az már inkább jártatás céljából történik, mert hisz állandóan künn tartózkodni már némi veszélyt jelentene az állatokra.

Az istállózás a szegény állatnak annyi, mint az embernek a zárt szobalevegő, mert hiába, az anyagesere csak a szabad levegőn tökéletes, az istállózás pedig sok bajnak lehet a kútforrása, különösen akkor, ha istállózás közepette nem fordítatik kellő gond a friss levegőre, az istálló nem tisztítatik, szellőztetik eléggé, ha az nem lesz naponként jól kitisztítva és az állat nem lesz kellőleg gondozva, ápolva.

Nem elég az, hogy az istállózással az állatokat megvédjük a zord időjárás ellen, mert sokkal nagyobb gondozást igényel az állat az istállón, mint a szabad természet ölen.

Hisz hányszor, de hányszor tapasztaljuk, hogy az állat téli istállóztatás után leromlik, ha kimegy tavasszal a legelőre, hamarosan megfázik, fogékony minden betegség iránt; mindez azért van, mert az istállózás alkalmával az állat nem részesült kellő gondozásban.

A legutóbbi napokban előfordult három szomorú eset készlet arra, hogy olvasóimnak e tárgyról egyet-mást elmondják, olyant, a mi alapján véve ártalmatlannak látszik, végeredményében azonban nagy anyagi veszteséget jelent az illetőre.

Különösen szegényebb sorsú embernél, a ki szűkiben van a helynek, nem egyszer láttam, hogy a szárnyasok az istállóban avagy a takarmánykamrában, fél-szerben hálnak és ezt az állattartó mintegy természetesen találja, nem számítva arra, hogy ebből még baj is lehet.

Pedig ebből a helytelenségből igazán nagy baj származhatik.

Eltelkintve attól, hogy a jászol szélén ülő szárnyas ürüléke a jászolban lévő szénára hull és ezzel a takarmányt beszennyezi, történhetik, mint a hogy, történni szokott, ott nagyobb hiba is.

A szárnyas ugyanis tolláskodik, tisztogatja magát és akkor könnyen hullat el tollat, a mi ugyancsak a takarmányra esik, azzal elkeveredik, az állat, különösen a szarvasmarha, a táplálékkal együtt lenyeli, az a gyomorba kerül, ott esetleg a tollnak szártrészlete beleékelődik a gyomor reczéi közé és nem tud onnan tovább haladni.

Ezzel gyomorhurut, később gyomorgyulladás állhat be, a mit felfuvódás kísér és az állat emésztetlenségben szenved; a gazda azt sem tudja, hogyan kapta a bajt.

Hányszor mondták nekem ilyen esetben: kérem, hetek óta a legjobb bükkönyös zabot eszi az állat, hetek óta ki se járt, az istállóban itattuk, nem ronthatta el a gyomrát.

Mikor ilyen állandóan ugyanazon tartás mellett, istállózás esetén súlyosabb emésztési zavarokat észlelünk a szarvasmarhánál, kell ilyesmire gondolni, hogy talán tollat, vagy a szecs-kavágóból kikerült szöget, vagy vasdarabot evett az állat.

Ismeretes, hogy a szarvasmarha nagyon nyalakodó természetű. Mindent megnyal, azért vigyázni kell pipás embernek is, ha állatját gondolja, hogy az a pipaszurkáló ne lógjon ki a zsebéből, mert az állat észrevétel nélkül benyalhatja és a gyomorba kerülve, ott gyulladást okoz. Nők ne menjenek tüvel az istállóba.

Ne tőrjünk meg az istállóban olyan fafelszerelést, a mi korhadt, szilánkokat tartalmaz, mert a szarvasmarha lerágja és megeszi.

Ha az állat a szájában észre is veszi, hogy valami idegen test került a szájába, nem tudja már azt onnan kiadni, mert a nyelven lévő hosszú papillák hátrafelé irányulnak és megakadályozzák azt, hogy azt szájukból kilökjék; no meg a szarvasmarha nem igen rág meg semmit, hanem hamarosan lenyel mindent.

Így magyarázható meg, hogy találtak már szarvasmarha gyomrában sértetlen tyúktojást, szöget, késpengét. Sőt *Bergmann* már konyhakést is talált, mely három hónapig volt a gyomorban.

Nagyon gyakori, hogy szarvasmarhák gyomrában nagy szőrlebdákat találunk, mert egymást nyalogatják és így a szőr gomolyokban kerül a gyomorba.

Nagyon sokan azt a helytelen szokást követik, hogy a házi hulladékot közel az istállóhoz öntik ki és azután az állatot eloldják és kieresztik a kútra.

Természetesen az állat útközben a szeméttelapnál megáll, ott nyalakodik és esetleg valamit eszik.

Mindezeket figyelembe kell venni és ilyen eshetőségekkel számolni kell, hogy nagyobb bajoknak elejét vehessük.

Vannak idegen testek, a melyek, ha a gyomorba bekerülnek, nagyobb bajt nem okoznak, mert azokat részben a gyomorsav feloldja, részben összekeverednek a tápszerrel és így haladnak tovább.

Legveszélyesebbek a hegyes fémtárgyak, mert ezeket a gyomor meg nem emésztí; ezek átfúrhatják a gyomrot és más szervet sérthetnek meg és ilyenkor belső elvérzés, belső fertőzés áll be, az állat menthetetlenül elpusztul.

Ha istállózott marhánál ily tüneteket látunk, koplaltassuk ki az állatot, adjunk hashajtót és ha ezek daczára 4-5 napon belül javulást nem látunk, úgy több mint bizonyos, hogy idegen test okozta a betegséget, akkor a kényszervágással ne késsünk, különösen akkor, ha az emésztetlenséggel kapcsolatosan más súlyos tünetet is látunk.

Mindenesetre azonban kikérendő az állatorvos véleménye, mert ilyen súlyosabb jellegű bántalomnál egyedül az állatorvos van hivatva a kényszervágott állat húsának elbírálására.

A ki ezt elmulasztja, kihágást követ el és szigorúan megbüntetik.

Tehát gonddal, odaadással ápoljuk állatainkat és azokat állandóan figyeljük meg.

Dr. Kukuljevič József.

Különfélék.

Lapunk múlt évi tiszta jövedelme. Miként az lapunk homlokán olvasható, a lap után származó tiszta jövedelem teljes összegében az Országos Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — a lapunkra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni. Az érdekelték előnye tehát, hogy az alap minél előbb oly összegre gyarapodhassék, hogy annak kamatai a kitűzött cél mielőbbi megvalósíthatására fordíthatók legyenek.

«Az Erdő» lapnak 1911. évi tiszta jövedelme 1753 K 46 f (1910. évben 1269 K 61 f, 1909. évben pedig 316 K 68 f) volt, mely az eddigi összeghez csatoltatván, az alap vagyona 1911. év végén az időközi kamatokkal együtt készpénzben — — — — — 1838 K 06 f, 1700 K n. é. Magyar Földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevél... 1700 » — »
Összesen 3538 K 06 f.

Nyugdíjbiztosítás. Az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztárnál az 1912. évi VIII. t.-cikkkel alkotott új nyugdíj csoportba mint új tagok felvételtek:

Somossy Ferencz és Boros Pál uradalmi vadőrök, Szalik-Pusim András erdőőr, Lauschmann Istvánné járási erdőőr neje és Mariska leánya, Szántó Antal és Kanyar János járási erdőőr és Szántó Antalné.

Régebbi csoportjaiktól az új nyugdíjcsoporthoz átirattak:

Tasch Ferencz védkerületi erdőőr, Viszloczky Mihály erdővéd, Illebavi András, Dinda András és Szép Károly, szepesvármegyei járási erdőőrök, és Lauschmann István járási erdőőr.

A Béky Albert-féle «Számstan erdészeti altisztek részére» című mű, mely az Országos Erdészeti Egyesületben volt kapható, teljesen elfogyott.

Faragó Béla cs. és kir. udvari szállító, magnagykereskedő Zalaegerszegen, ez évi őszi csemeterjegyzeke gazdag tartalommal már megjelent, s azt kívánatra az érdeklődőknek ingyen megküldi.

Kutyák átlagárai. A «*Mezőgazdák*» szept. 30-iki számában a következőket írja: Nagyobb speciális kutya-kereskedéssel foglalkozó üzletek a kirakataikban elhelyezett kutyák árait is fel szokták a ketrecekben tüntetni. Ezek az árak rendszerint önkényesen vannak megállapítva, úgy hogy az állatkedvelő közönség — kevés kivétellel — nem tud a normális árakra nézve tájékozódni. Némely kutyafajtáknál a divat szabja meg az árakat, a melyek néha rövid időn belül háromszorosra emelkednek, a divat azonban ezen fajták elszaporítása után csakhamar idejét mulja.

Az alábbiakban azon kedveltebb kutyafajták átlagárait közöljük, a melyek nálunk is gyakran piaci forgalomba kerülnek:

Fajta	2-3 hónapos	féléves	egy éves
Bernáthegyi	60 K,	150 K,	250 K,
Ujfundlandi	60 »	150 »	250 »
Német dogge	50 »	100 »	200 »
Orosz agár	50 »	100 »	200 »
Angol agár	50 »	100 »	200 »
Skót juhász	40 »	80 »	150 »
Német juhász	50 »	120 »	200 »
Buldog	50 »	100 »	200 »
Boxer	50 »	100 »	200 »
Dalmát	40 »	80 »	120 »
Dobermann-pincsi	50 »	100 »	150 »
Hosszúszőrű német pincsi	40 »	80 »	150 »
Spiczli (Spitz)	30 »	50 »	80 »
Pudli	30 »	50 »	80 »
Bullterrier	40 »	80 »	120 »
Foxterrier	30 »	50 »	80 »
Simaszőrű törpe pincsi	40 »	100 »	150 »
Mopszli	20 »	40 »	60 »
Japán Chins	50 »	150 »	200 »
Közönséges agár	60 »	120 »	200 »
Rövidszőrű német vizsla	50 »	100 »	150 »
Hosszúszőrű német vizsla	50 »	100 »	150 »
Tacskó (Dachsl)	30 »	60 »	100 »
Pointer (rövidszőrű vizsla)	50 »	150 »	250 »
Setter (hosszúszőrű angol vizsla)	50 »	150 »	250 »

Vadászkutyáknál természetesen nemcsak azok kora, kifogástalan alakja és származása, hanem a mellett szaglása és iskolázottsága dönti el, hogy milyen áron szerezhetők meg.

A fiáker eredete. Augusztus 30-ika szent Fiacrius napja. Ez a szent a 644-ben elhalt IV. Jenő skót király fia volt, de lemondott nemcsak a trónról, hanem a földi élet minden öröméről is. Elköltözött Franciaországba, a hol Meaux mellett élt aztán remeteéletet. Műveltebbé tette a vidéket, ápolta a betegeket, tanácsot adott a bajba kerültnek és általában annyira segítségére és vigaszára volt mindenkinek, hogy nemsokára általános tisztelet vette őt körül. 670-ben bekövetkezett halála után több templomot építettek a tiszteletére és búcsujárást rendeztek a csontjához Meauxba és Saint-Fiacrebe. És bajában a nép őt hívta segítségül, közbenjáróul Isten előtt. Sőt mikor egy alkalommal XIV. Lajoson veszedelmes operációt hajtottak végre, Bossuet, mint Meaux püspöke, kilencznapos zarándoklást rendezett Saint-Fiacrehez.

Természetes, hogy Saint-Fiacre, Franciaország egyik legnevezetesebb szentje aztán sok vállalkozásnak is a védője lett. Őt vette patronusának Sauvage is, a ki az első párisi bérkocsikat járatta. Az újfajta kocsijain ott volt Saint-Fiacre képe és a nép a kocsit is a pátronus után nevezte el. A bérkocsi terjedésével terjedt aztán a fiáker név is.

A leggyorsabb vonat. A világon a leggyorsabb vonat a pennszilvániai vasúttársaság luxus-expressze, a mely Newyork és Csikágó közt közlekedik. A vonat az ezernégyszázhetven kilométernyi utat tizenhét óra és negyven perc alatt teszi meg, útközben csak ötször áll meg: Filadelfiában, Harrisburgban, Pittsburgban, Fort Wayenben és Englewordban. A vonat közepsebessége óránként nyolczvanhét és négytized kilométer, de a pálya egyenes és sík részén Newyork és Filadelfia közt óránként százharmincz kilométernyi gyorsasággal halad. A vonat arról híres, hogy minden esetleges késést ismét be is hoz. Egy alkalommal például egy órai késést óránként százhatvan kilométernyi sebességgel két óra alatt behozott.

A japán uralkodóház vagyona. Az elhunyt japán császár halála alkalmával a japán lapok megemlékeztek az uralkodóház magánvagyonáról is, a mely sokkal nagyobb összeget tesz ki, mint eddig hitték. A lapok közleményei szerint ugyanis a császári ház teljes vagyona mintegy 3600 millió koronára rúg, míg a készpénz-vagyon megközelíti a 816 millió koronát. Az ingatlan vagyon 2,058.000 kho (1 kho = 99.17 árból), 149 ezer kho művelt területből, 594 kho terjedelmű és 253 helyen fekvő parkokból áll. A császári család birtokában levő paloták és épületek, valamint ezeknek rendkívül értékes berendezései és az azokban elhelyezett műkincsek szintén óriási értéket képviselnek. A yuvari kőszénbánya-telep is az uralkodóház tulajdonát képezi, úgy hogy ebből meg a többi birtokokból eredő évi jövedelme túl-

haladja a hat millió koronát. A császárnak azonkívül huszonhárom millió korona évi fizetése is van, a mi még jelentékenyebb összeggé emeli a jövedelmét.

Időjelzés. A «Meteor» október hó második felére a következő időjelzést teszi közzé:

Október hava második felének változási napjai 14—15—18—19—26- és 28-ra esnek. A 15-iki szeles, esetleg viharos hűvös, a 18—19-iki száraz meleg, a 28-iki hűvös szeles, esetleg viharos jelleggel.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter Nagy Mihály m. kir. erdőmérnökgyakornokot a szolgálat érdekében Körmendről Nagyváradra helyezte át az ottani erdőhivatalhoz.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a zágrábi kir. erdőigazgatóság kerületében alkalmazott Birtics György kir. főerdőört saját kérelmére ideiglenes nyugalomba helyezte.

Gróf Széchenyi Pál kinevezte Kokály Imrét zalavármegyei birtokára Ötvösre pagonyerdészszé.

Az apatini m. kir. erdőhivatal főnöke Madarász Mihály erdőlegényt II. oszt. erdőaltisztté, Benedek János II. oszt. erdőlegényt I. oszt. erdőlegénynyé, Dvoracek Géza póterdőört pedig II. oszt. erdőlegénynyé nevezte ki.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1912. évi szeptember hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Eperjesi adóhiv. hd. 15-85, Batyányi Lajos Eld. 20—, Nagykörczei erdőgond. hd. 19-85, Németh Rudolf 1-40, Faragó Béla hd. 40-29, Kendeffy urad. hd. 9-35, Pilismaróthi erdőgond. hd. 28-15, Siskovics József hd. 1-40, Földmív. min. hd. 132-50, Zsarnóczai erdőhiv. hd. 31-65, Pilismaróthi erdőgond. hd. 19-15, Vinkovezei főerdőhiv. hd. 29-15, Konopacsek Henrik hd. 22-75, Puska Pál 8—.

1 koronát fizettek: Koreny János, Kemény Zsigmond, Horváth Alajos, Csokona József, Tari Sándor, Saáry Mihály, Loncsarics Ferencz, Nyedizsánszky János, Kuesera József, Orbán Gyula.

2 koronát fizettek: Dobos Rezső, Naszlady Sándor, Boksay György, Bekes Dezső, Györke József, Matkovics Vilmos, Bándy Sándor, Horváth Imre, Kalocsa József, Gallasz András, Szapanos Gábor, Csóka József, Zsarnóczai Kálmán, Matula József, Buócz Gyula, Smoglián Gáspár, Chiba Béla, Farkas József, Pózna Rezső, Orosz György, Kocsis Lajos, Ujvári Sándor, Ede-tovics Dániel, Fodor István, Burger János, Juhász József, Györy Sámuel.

3 koronát fizettek: Nigrin József, Mező Károly.

4 koronát fizettek: Fehérvári Vincze, Vancsura A., Czuczor Sándor, Lengyel István, Farkas Gábor, Orovcisán Vazul, Gróf Esterházy S. pulai erdőhiv., Neumayer Tsa, Sarkadi Sándor, Bagyinszky Pál, Hegedüs Imre.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközli a

bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

G. J. A hizlalni kijelölt pulykát ketreczbe kell zárni, a ketrecz előtt favályú legyen, a melybe az ételt, mely áztatott ten-geri, zab vagy árpa lehet, teszszük. Naponta 3-szor adunk a pulykának enni s ha jóllakott, az eledelt elveszszük előle, helyébe langyos vizet, vagy ha van, tejet teszünk. Ez előtte ma-rad, a következő etetésig. Ily eljárás mellett a pulyka húsban jön, de túlkövér nem lesz. A szősoros értelemben való hizlalás, tömés, vagy kézzel, vagy erre alkalmas tömőgéppel történik. Ez utóbbi azonban körülményes és költséges eljárás s csak nagyobb üzemű baromfi-hizlaldában fizeti ki magát.

A kézzel való tömést, ten-geri-, árpa- és zablisztból — egyenlő arányban keverve e háromféle takarmányt — ujjnyi vastag galuskafélét készítünk, tejbbe mártogatva esúsztatjuk le a pulyka torkán s ha begye jól megtelt, megitatjuk és hat óra múlva ismét megtömjük. Háromszori napontai tömés mellett a pulyka öt hét alatt igen kövér, húsos lesz, de ez igen költséges s pol-gári házi szükségletre nem fizeti ki magát. Ha pulykáinkat, midőn a tarlóról jó húsban beteretelődnek, jól tartjuk tengerivel, jó húsban maradnak s bármikor vágthatók. (bl.)

P. Gy. Hirdetését háromszor díjmentesen közöljük.

S. M. A kérdezett könyv árát nem tudjuk. Intézzen kérdést egy levelező-lapon a szerzőhöz.

N. J. 1. A hiányzó lapot megküldtük. 2. Az évkönyvre vonatkozó előfizetési felhívást lapunk 17-ik számában mi is ismer-tettük. Abból láthatja, hogy mit fog az évkönyv tartalmazni és elbirálhatja, hogy megér-e az önnek 4 koronát. Mi így látat-lanban nem tudunk véleményt mondani.

M. J. 1. Olvassa el a földművelésügyi miniszter úrnak a vadászati alkalmazottak felesketése és nyilvántartása ügyében kiadott s lapunk ez évi 6-ik számában közölt 19,426/911. számú körrendeletét; abból látni fogja, hogy vadőrökül csak olyanok eszketethők fel, a kik a vadőri vizsgát letették. 2. Másik kérdé-sére így nem tudunk feleletet adni. Forduljon a postahivatal-hoz, vagy a posta- és táviridaigazgatóságához.

K. F. 1. Flaubert fegyverért ez idő szerint nem kell fegyver-adót fizetni, de idegen vadászterületre nem szabad vele kimenni. 2. Ha ön — mint írja — az erdőőri szakvizsgát kitűnő sikerrel letette, képesítve van arra, hogy a kincstárnál II. osztályú er-dészeti altiszti állást nyerjen. Csakhogy minden kincstári erdő-hivatalnál van több szakvizsgázott erdőlegény és segéderdőőr, s az üresedésbe jövő erdőőri állásokat rendszerint ezekkel szok-ták betölteni, a mi méltányos is, mert ha az erdőőri állásokat idegen pályázókkal töltenék be, akkor a már kincstári szolgál-atban levő erdőlegények és segéderdőőrök sohase juthatnának előbbre. Ha állami szolgálatba akar lépni, önnek is a legalsóbb állásnál kell kezdeni. A czímszalag kiigazítása iránt intézked-tünk.

K. J. 1. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. 77. §-a értelmében mezőörként az eszketethő fel, a ki magyar állampolgár, gondnokság vagy esőd alatt nem áll, büntett vagy vétség miatt vád alá helyezve vagy általában sza-badságvesztés büntetése alatt nincs, bármely büntett, vagy nye-reségvágyból eredő vétség miatt elítelve nem volt, hivatalvesztésre szóló ítélet hatálya alatt nem áll, erkölcsi tekintetben kifogás alá nem esik és 24 évet betöltött. Mielőtt a főszolgabíró a bejelentett mezőört felesketné, köteles a fentebbi kellékek meglétét pontosan megállapítani. 2. A törvény 75. §-a értelmé-ben az, a kinek egy vagy több szomszédos község határában 100 k. hold, vagy ennél nagyobb birtoka van, külön mezőört is tarthat s ez esetben a községi mezőör tartási költségeihez hozzájárulni nem köteles. A 100 k. holdnál kisebb birtokok akkor is kötelesek a községi mezőör tartási költségeihez hozzá-járulni, ha külön pásztort tartanak. Az ilyen pásztorok a mező-öröknek biztosított jogokkal nem ruházhatók fel. Bekerített he-lyek, kertek, gyümölcsösök és szőlők tulajdonosainak, tekintet nélkül a terület nagyságára, joguk van felesketett mezőört tar-tani s ha ilyeneket tartanak, az illető területre a községi mezőör

költségeivel nem terhelhetők. 3. Felelőben első fokban a főszolgabíróhoz, másodfokban az alispánhoz, harmadfokban pedig a földművelésügyi miniszter úrhoz lehet. 4. A 30 fillért a lap javára bevételeztük.

M. I. 1. Miután a városoknál a kinevezések nem szoktak olyan gyorsan menni, más tanácsot nem adhatunk, mint hogy várjon még egy ideig türelemmel s azután újból sűrűsége meg okmányainak visszaküldését. Ha ez eredményre nem vezetne, úgy forduljon panaszával a belügyminiszter úrhoz. Jövőre pedig ha valahova állásért pályázik, sohase csatolja kérvényéhez az eredeti okmányait, hanem mindig azoknak hiteles másolatait. Az eredeti okmányokat nem szokás a kézből kiadni, mert bizony azok könnyen el is kallódhatnak, vagy mint az ön esetében, ha kérvényének elintézése késik, addig, míg eredeti okmányait vissza nem kapja, nem nézhet máshol állás után; ha eredeti okmányai kezei közt lennének, hiteles másolatokkal több felő is pályázhatott volna. 2. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

T. J. 1. A kéredezett faemek *tőrái* körülbelül a következők: *tölgy épületi és műszerfa*

15—20 cm. középátmérőig	7-20 K — 8-80 K
21—30 „ „	12-50 „ — 14-00 „
31—40 „ „	18-60 „ — 20-00 „
41—50 „ „	23-50 „ — 24-50 „
51—60 „ „	27-00 „ — 30-00 „
61 cm. és ezen felüli	35-00 „ — 36-00 „

tölgy tűzifa 1-80 K — 2-00 K

bükk „ 2-00 „ — 2-30 „

fenyő épületi és műszerfa:

12—25 cm. középátmérőig	10-00 K — 11-00 K
26 cm. és ezen felüli	13-00 „ — 14-00 „

2. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

J. J. Táróját nem közöljük, mert semmi új vagy érdekes nincs benne, és mert sokkal jobbakkal úgy is túl vagyunk halmozva.

M. I. Hogy a tényleges katonai szolgálatban bennmaradó gyógyszerész-önkéntesek mennyi idő alatt érhetnek el kellő fizetési pozíciót, azt nem tudjuk. Erről az illető akkor, mikor önkéntesi évét szolgálja, részletes információt szerezhet. A katonai gyógyszerésznek, ha hadnagyi rangban van 30,000 K, ha pedig főhadnagyi rangban van 25,000 K házassági ovadékok kell letenni.

J. M. Cikkét nem közölhetjük, egyrészt azért, mert ilyen közlemények lapunk keretén kívül esnek, másrészt pedig és főleg azért, mert tartunk tőle, hogy az úgy önrre, mint reánk nézve is kellemtlen felszólalásokra adna okot. Mi helyesljük az Ön egészséges nézeteit, de gondolnunk kell arra is, hogy: „Szőlj igazat — betörök a fejed.”

B. S. Kérdésére lapunk mai számának második cikkében megtalálja a feleletet.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

25 éves, nős erdészeti altiszt, ki jelenleg egy nagyobb uradalomnál van alkalmazva mint önálló pagonyerdész, birtokbérbeadás miatt november 1-től hasonló állást keres. A vadászat minden ágában teljesen jártas és a műszaki fáczántenyésztésben is némi gyakorlattal bír. Beszél magyarul és németül. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (41.)

Gyakornoki vagy segéderdészi állást keres négy középiskolát végzett fiú, kinek apja nagy uradalomban pagonyerdész s így alkalma volt a vadászat és az erdészet egyes ágaiban ismeretet szerezni. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (43.)

Fáczánmester, ki jelenleg nagy uradalomban van alkalmazva, állását változtatni óhajtja. A vadtenyésztésben, vadászatban és dúvadirtásban nagy jártassággal bír. Beszél és ír magyarul, németül, csehül, tótul és szerbül. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (46.)

Erdőőri szakiskolát végzett, 38 éves, ép, erős testalkatú kiszolgált altiszt, a ki magyarul, németül és tótul tud, magánbirtokon erdőőri, esetleg kiségitő erdőőri állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (47.)

Bármikori belépésre állást keres szakvizsgázott erdőőr, a kinek több évi szolgálati bizonyítványa van és a ki az erdészeti és vadászati teendőkből jártas. Címe: Illés Ignác, Érsekvadkert (Nógrád megye). (48.)

Keresek azonnali vagy újévi belépésre egy fővadászt 110 kor. havi fizetéssel, szabad lakással a kastélyban, $\frac{1}{2}$ hold konyhaföld, szabad fűtés, világítás, lődij és egyenruha. Pályázhatnak olyan szakvizsgázott altisztek, a kik a magyar és német nyelvet szóban és írásban birják és hosszú gyakorlattal rendelkeznek. Cím a szerkesztőségénél megtudható. (49.)

Állást keres január 1-re kiszolgált szakaszvezető, volt esendőr, a ki az erdészet és vadászat terén 15 éve működik. Jelenleg felmondatlan állásban van. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (50.)

Négy középiskolát, földművelésiskolát végzett és erdőőri szakvizsgát tett, az erdő- és mezőgazdaságban gyakorlattal bíró, jó lövő, 28 éves, nős, tartalékos honvéd-örmester, erdőőri vagy vadászati állást keres. Beszél magyarul, németül és románul. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (51.)

Erdőőri vagy vadőri állást keres 30 éves, kis-családú, róm. kath. uradalmi vadász, ki 1908 óta grófi uradalomban van alkalmazva s az erdészeti és vadászati teendőkből hat évi gyakorlattal bír. A fáczántenyésztésben teljesen jártas. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (52.)

HIRDETÉSEK

Sétabot és esernyőnyél pálcza termeléshez alkalmas — tekintet nélkül a távolságra — som-, mogyoró-, veresgyűrű-, köris-, gyertyán-, esetleg tölgy-sarj-erdőket megvesz, saját költségen megnézet, ilyen erdők közvetítését vagy ajánlását megfelelően honorálja.

Bing és Muránszky bottermelő cég,
Pelsőcz, Gömör megye.

Pagonyerdészi vagy pagonyvadászi állást keres 1913. év jan.—apr. havi belépéssel, jelenleg nagy uradalomban alkalmazott fiatal pagonyvadász, a ki az erdőkezelésben, fővad. fáczántenyésztésben jártas, a magyar, német és tót nyelvet bírja, végzett középiskolát, erdőőri szakiskolát, kitünően tette le a szakvizsgát és elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezik. Czime a kiadó-hivatalban. (8. v. 5.)

Pályázati hirdetmény. Alulírott erdőhivatal kerületében katonai szolgálatra való bevonulás miatt megürült ket erdőőri állás betöltendő. Megkivántatik szakiskolai végzettség és szakvizsga, nemkülönbön hegyi szolgálatra alkalmas testalkat, 35 éves vagy ennél fiatalabb nős egyének előnyben részesülnek. Javadalmazás: 720 korona kezdőfizetés, mely alkalmazhatóság esetén rövidesen felemeltetik, szabad lakás, 24 ürm³ házhoz szállított tüzfajárandóság, egy tehén nyári legelője, téli takarmányozásra egy kijelölendő erdei tisztás használata. A kinevezendők kötelesek a társládaiba belépni, melytől családostól szabad gyógykezelést és gyógyszert kapnak, azonkívül szolgálatképtelenség esetén 30 kor. havi nyugbért. Ezen nyugbéren kívül a birtokos társaság a fizetés és szolgálati idő arányában is ad nyugdíjat úgy, hogy 40 évi szolgálat után teljes fizetésének megfelelő nyugdíj — s a társládatól havi 30 kor. élvezetbe juthat.

A nadrági vasipartársulat erdészeti és gazdasági hivatala.

10. II. 1.)

A nagytapolcsányi járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény. 5799/1912. szám. Nyitra vármegyében, Radosna állomáshelylyel a védkerületi erdőőri állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 700 kor. bérfizetés, 80 kor laktér, 120 kor. uti átalaný és 40 kor. tüzfaváltság, azaz összesen 940 kor. évi javadalmazás van összekötve, mely a beosztott erdőbirtokosok által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltatnak ki.

Pályázhatnak oly magyar honpolgárok, a kik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, esetleg a tót nyelvben is jártasak, ép, erős testalkatúak, a mit hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni tartoznak, egyúttal pedig az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban előírt kellékeknek megfelelnek.

A kellően felszerelt és sajátkezüleg írt kérvények f. é. november hó 1-ig a nyitrai m. kir. járási erdőgondnoksághoz nyújtandók be. A kitűzött határidőn túl beérkezett, valamint a kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás betöltése hivatalos helyiségben megtartandó választás útján fog történni s arra f. é. november hó 4-ik napjának délelőtti 10 óráját tűzöm ki.

A megválasztott erdőőr a választás jóváhagyása után tartozik állását elfoglalni.

Nagytapolcsány, 1912. évi október hó 7-én.

(11.)

Markovich, főszolgabíró.

A nyitrai járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény. 6540/1912. szám. Nyitra vármegyében, Nyitra állomáshelylyel a védkerületi erdőőri állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 500 kor. bérfizetés, 100 kor. laktér, 140 kor. utiátalaný, 60 kor. tüzfaváltság, azaz összesen 800 kor. évi javadalmazás van összekötve, mely a beosztott erdőbirtokosok által megfelelő előleges havi részletekben szolgáltatnak ki.

Pályázhatnak oly magyar honpolgárok, a kik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, esetleg a tót nyelvben is jártasak, ép, erős, testalkatúak, a mit hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni tartoznak, egyúttal pedig az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előírt kellékeknek megfelelnek.

A kellően felszerelt és sajátkezüleg írt kérvények f. évi november hó 1-ig a nyitrai m. kir. erdőgondnoksághoz nyújtandók be. A kitűzött határidőn túl beérkezett, valamint a kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Az állás betöltése hivatalos helyiségben megtartandó választás útján fog történni s arra f. é. november hó 20-ik napjának d. e. 10 óráját tűzöm ki. A megválasztott erdőőr a választás jóváhagyása után tartozik állását elfoglalni.

Nyitra, 1912. évi október hó 7-ik napján.

(12.)

Czocher, főszolgabíró.

Erdészeti csemetéket,

ügymint: 1 éves fürtös juhart	6 kor. árban
1 éves mezgés-éget	6 " "
1 éves amerikai kőrist	7 " "
kanadai nyár-dugványokat	13 " "
1 éves tölgycsemetéket	10 " "
1 éves Banks-fenyőt	5 " "
2 éves iskolázott Banks-fenyőt	10 " "

szállítunk 1000 darabonként, erőteljes, dúsgyökérzetű minőségben. Egyéb csemetékről és magvakról árajegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. (7. IV. 2.)

Neumayr és Társa erdészeti mag- és csemetekereskedés **Zalaegerszeg.**

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn

Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállító.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

☉

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(2. IX. 5.)

(3. VI. 4.) *Faiskolaterület: 100 hold!*

Jegenyefenyőmagot és csemetét,
tölgymakkot, tölgyeseemetét,
mindennemű egyéb
erdészeti magvakat és csemetéket,
gyümölcsmagvakat, vadonczokat
ajánl őszi szállításra és előjegyzéseket kér

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udvari szállító
Magyar magpergetőgyára
Erdészeti csemetetelepek * ZALAEGERSZEG.

Árajánlattal kívánatra szívesen szolgálok!

Gyufagyártási célokra legkeresettebb

KANADAI NYÁR
Populus monilifera canadensis
szavatolt fajtisza, erőteljes

isk. 65—100 cm. magas csemeték ezre 30 korona
" 100—150 " " " " 35 "
" 150—200 " " " " 40 "
2—3 méteres suhángok száza 12 kor., ezre 100 kor.

őszi szállításra — amíg készletem tart.

Kimerítő fajismertetéssel, valamint egyéb erdei faesegetékre és magvakra árajánlattal kívánatra szívesen szolgálok. (4. V. 4.)

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udvari szállító
Magyar magpergetőgyára
Erdészeti csemetetelepek * ZALAEGERSZEG.

Eladó két drb drótszőrű foxterrier, igen jó állatok, két évesek, egyik szuka, másik kan, ára párban 150 kor., jótállók érték, a meddig nem talál a kitorékban rókát vagy borzot, akár élve vagy kimulva, félóra legtöbb, okvetlen eredménnyel működnek. Alkalmas állatok lehetnek vaddisznó állítására, roppant merges utállók, kölykök is kaphatók. Szabó Lajos, vadász, Dég, u. p. Lepsény (Veszprém megye). (9.)

Erdészeti magvakat és csemetéket
legjutányosabb árban és legmegbízhatóbb minőségben szállít

NEUMAYR ÉS TÁRSA
erdészeti mag- és csemetekereskedés
Zalaegerszegen. (6. VI. 3.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Tiszta akáczmag minden mennyiségben kapható!

Tölgymakkot, tölgyeseemetét
Jegenyefenyőmagot, erdészeti magvakat
Gyümölcsmagvakat, vadonczokat
Lomb- és tűlevelű csemetéket
Vadgesztenyét vadetelési célra (5. V. 3.)

ajánl őszi szállításra és előjegyzéseket kér

STAINER GYULA
cs. és kir. udvari szállító magyar magpergető gyára
KÖRMEND, Vas megye.

Árajánlattal kívánatra szívesen szolgálok.

Tiszta akáczmag minden mennyiségben kapható!

Szolid és pontos kiszolgálás!